

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2810/2019
17.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Зоране Делибашић, Бисерке Живановић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених А.Д. „ББ“ ..., и А.Д. „ВВ“ ..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 242/19 од 18.04.2019. године, у седници већа одржаној 17.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 242/19 од 18.04.2019. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 242/19 од 18.04.2019. године у делу става првог изреке и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 89/17 од 03.10.2018. године у ставу другом и трећем изреке, тако што се **ПРЕСУЂУЈЕ**:

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезују тужени А.Д. „ББ“ ... и А.Д. „ВВ“ ..., да му солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од фебруара месеца 2014. године закључно са августом 2015. године следеће износе:

- за фебруар 2014. године износ од 12.714,66 динара, са законском затезном каматом почев од 15.03.2014. године па до исплате,
- за март 2014. године износ од 15.013,47 динара, са законском затезном каматом почев од 16.04.2014. године па до исплате,
- за април 2014. године износ од 13.743,34 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2014. године па до исплате,
- за мај 2014. године износ од 15.086,96 динара, са законском затезном каматом почев од 14.06.2014. године па до исплате,
- за јун 2014. године износ од 10.783,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.07.2014. године па до исплате,
- за јул 2014. године износ од 14.473,14 динара, са законском затезном каматом почев од 16.08.2014. године па до исплате,
- за август 2014. године износ од 16.686,86 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2014. године па до исплате,

- за септембар 2014. године износ од 13.907,59 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2014. године па до исплате,
- за октобар 2014. године износ од 14.001,10 динара, са законском затезном каматом почев од 15.11.2014. године па до исплате,
- за новембар 2014. године износ од 15.470,84 динара, са законском затезном каматом почев од 16.12.2014. године па до исплате,
- за децембар 2014. године износ од 9.870,27 динара, са законском затезном каматом почев од 16.01.2015. године па до исплате,
- за јануар 2015. године износ од 7.571,21 динара, са законском затезном каматом почев од 14.02.2015. године па до исплате,
- за фебруар 2015. године износ од 12.112,88 динара, са законском затезном каматом почев од 14.03.2015. године па до исплате,
- за март 2015. године износ од 14.067,50 динара, са законском затезном каматом почев од 16.04.2015. године па до исплате,
- за април 2015. године износ од 13.883,66 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2015. године па до исплате,
- за мај 2015. године износ од 14.523,02 динара, са законском затезном каматом почев од 16.06.2015. године па до исплате,
- за јун 2015. године износ од 9.658,76 динара, са законском затезном каматом почев од 16.07.2015. године па до исплате,
- за јул 2015. године износ од 14.618,70 динара, са законском затезном каматом почев од 15.08.2015. године па до исплате,
- за август 2015. године износ од 16.014,64 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2015. године па до исплате.

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени А.Д. „ВВ“ ..., да му исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од септембра месеца 2015. године закључно са јануаром 2017. године следеће износе:

- за септембар 2015. године износ од 14.369,51 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2015. године па до исплате,
- за октобар 2015. године износ од 14.454,49 динара, са законском затезном каматом почев од 16.11.2015. године па до исплате,
- за новембар 2015. године износ од 14.708,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.12.2015. године па до исплате,
- за децембар 2015. године износ од 9.441,28 динара, са законском затезном каматом почев од 16.01.2016. године па до исплате,
- за јануар 2016. године износ од 7.967,92 динара, са законском затезном каматом почев од 16.02.2016. године па до исплате,
- за фебруар 2016. године износ од 12.578,25 динара, са законском затезном каматом почев од 16.03.2016. године па до исплате,
- за март 2016. године износ од 14.152,33 динара, са законском затезном каматом почев од 16.04.2016. године па до исплате,
- за април 2016. године износ од 15.290,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2016. године па до исплате,
- за мај 2016. године износ од 15.366,99 динара, са законском затезном каматом почев од 16.06.2016. године па до исплате,

-за јун 2016. године износ од 14.150,89 динара, са законском затезном каматом почев од 16.07.2016. године па до исплате,
-за јул 2016. године износ од 10.506,55 динара, са законском затезном каматом почев од 16.08.2016. године па до исплате,
-за август 2016. године износ од 13.791,78 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2016. године па до исплате,
-за септембар 2016. године износ од 14.580,72 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2016. године па до исплате,
-за октобар 2016. године износ од 15.865,75 динара, са законском затезном каматом почев од 16.11.2016. године па до исплате,
-за новембар 2016. године износ од 15.350,95 динара, са законском затезном каматом почев од 16.12.2016. године па до исплате,
-за децембар 2016. године износ од 9.274,75 динара, са законском затезном каматом почев од 16.01.2017. године па до исплате,
-за јануар 2017. године износ од 8.497,78 динара, са законском затезном каматом почев од 16.02.2017. године па до исплате,

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка по ревизији у износу од 114.450,00 динара у року од 8 дана од дана пријема пресуде, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 89/17 од 03.10.2018. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде за сменски рад у периоду од фебруара 2014. године до јуна 2014. године солидарно исплате појединачне месечне износе, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор за период од фебруара месеца 2014. године закључно са августом 2015. године солидарно исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени А.Д „ВВ“ ..., да му исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од септембра месеца 2015. године закључно са јануаром 2017. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 71.614,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 242/19 од 18.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврђена је пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 89/17 од

03.10.2018. године у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке првостепене пресуде и предмет у том делу враћен на поновно одлучивање.

Против правноснажне другостепене пресуде, у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу другом и четвртном изреке, ревизију је благовремено преко пуномоћника изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права, а ради разматрања правних питања у интересу равноправности грађана и уједначавања актуелне судске праксе судова у Републици Србији.

Применом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Врховни касациони суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца применом члана 404. став 1. ЗПП имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијену одлуку применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија основана.

Тужилац тужбом поднетом 15.03.2017. године потражује накнаду због неисплаћеног регреса за годишњи одмор и накнаду трошкова за исхрану у току рада и то солидарно од тужених за период од 01.02.2014. године до 31.08.2015. године, а за период од 01.09.2015. године до 31.01.2017. године само од туженог А.Д. „ВВ“ У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилац са туженим А.Д. „ББ“ ... 05.02.2003. године закључио уговор о раду за послове отправника возова, који уговор је након статусних промена 01.09.2015. године пренет на туженог А.Д. „ВВ“. Закључени уговор о раду и његови анекси предвиђају да запослени имају право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања у складу са законом и колективним уговором. Анексом Колективног уговора је уговорено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, те је измењена и одредба 61. Колективног уговора одредбом члана 5. став 6. анекса и уговорено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег

одмора сведена на један радни час. У обрачуну зараде тужиоца висина утужених накнада није исказана у номиналном износу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама са образложењем да без обзира што висина спорних трошкова није номинално изражена, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, с обзиром да је слободном вољом, према наводима нижестепеног суда, учесника колективног преговарања баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених, па спорно право запослених није било утрђено на неповољнији начин општим актима туженог од начина прописаног одредбом члана 118. Закона о раду.

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Сл. Гласник РС“, бр. 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61, па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006 године у висини 53,50 динара, а за период јули-децембар 2006. године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да је у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. Притом, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку нису ни донели. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се

тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказали у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, закључује да су тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиоца. Обзиром да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужилац је тужбени захтев поставио у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом наведених параметара. Стога је овако постављени тужбени захтев основан.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП је одлучено као у ставу другом изреке.

Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 165. став 2. у вези чланова 153, 154. и 163. ЗПП одлучио о трошковима поступка по ревизији, па је обавезао тужене да тужиоцу на име трошкова овог поступка исплате укупан износ од 114.450,00 динара и то на име састава ревизије у износу од 18.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе, као и за судску таксу на ревизију у износу од 38.580,00 динара и судску таксу на одлуку по ревизији у износу од 57.870,00 динара, према важећој Таксеној тарифи, по опредељеном захтеву тужиоца. Стога је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић